

The Role of E-Government in the Effective Implementation of Privatization Policy in Iran's Banking Industry

Rohollah. Jamali Kakroudi¹, Hasan. Givarian^{1*}, Mohammad Reza. Rabiei Mondejin¹, Mandan. Momeni¹

¹ Department of Public Administration, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

* Corresponding author email address: hassangivarian2024@gmail.com

Article Info

Article type:

Original Research

How to cite this article:

Jamali Kakroudi, R., Givarian, H., Rabiei Mondejin, M. R., & Momeni, M. (2024). The Role of E-Government in the Effective Implementation of Privatization Policy in Iran's Banking Industry. *Journal of Technology in Entrepreneurship and Strategic Management*, 3(2), 96-108.

© 2024 the authors. Published by KMAN Publication Inc. (KMANPUB), Ontario, Canada. This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

ABSTRACT

The policy of Principle 44 (privatization) marks the beginning of an economic reform in the country. It can achieve its goal if properly managed. Therefore, the primary and most crucial duty for the government, the judiciary, and the legislature is to implement this policy effectively. This study presents an appropriate model for utilizing e-government in the effective and desirable implementation of privatization in Iran's banking industry. The present research is qualitative and employs thematic analysis for data analysis. The statistical population includes 18 academic experts and senior specialists in the field of privatization. A qualitative data approach and semi-structured written interviews were used to identify and describe the dimensions, components, and indicators. The results showed that relying on e-government in the effective implementation of privatization policy in the banking industry leads to the identification of model elements and results in the effective execution of privatization and the desirable implementation of Principle 44 in the country's banking industry.

Keywords: E-Government, Effective Policy Implementation, Privatization in Banking, Thematic Analysis.

Introduction

The privatization policy of Principle 44 in Iran signifies a major economic reform aimed at transferring government responsibilities to the private sector. This policy is critical for enhancing economic efficiency and productivity if managed effectively (AlRaeesi Eman Jasim & Ojiako, 2021; Azimi et al., 2019). Public policy encompasses decisions and actions by public authorities such as the legislature, government, and judiciary to safeguard public interests and drive socio-economic change (Ahadzadeh et al., 2021). Effective implementation of such policies is contingent on managerial competence and stakeholder commitment (Samsor, 2021). This study examines the role of e-government in the successful implementation of privatization policies within Iran's banking sector, utilizing thematic analysis to identify key components and strategies.

Methods and Materials

The research employs a qualitative exploratory design, focusing on thematic analysis as the primary methodological approach. Thematic analysis is a flexible and straightforward technique for identifying, analyzing, and reporting patterns within qualitative data (Clarke & Braun, 2006). This study involved semi-structured interviews with 18 experts and senior specialists in privatization from academic and industry backgrounds. The interview data were coded and analyzed through a six-phase process: familiarization with the data, generating initial codes, searching for themes, reviewing themes, defining and naming themes, and producing the final report. The aim was to uncover the dimensions and components critical for effective e-government-supported privatization in the banking sector.

Findings and Results

The analysis revealed several key themes essential for the successful implementation of e-government in privatization. These include:

Strategic Planning and Resource Mobilization: Establishing clear, stable, and holistic policies is crucial. This involves long-term goal setting, balanced regional development, and meticulous policy drafting.

Process Simplification and Outsourcing: Effective privatization requires straightforward, transparent processes with minimal complexity and corruption. Lessons from other countries' experiences are vital for improving these processes.

Supportive Execution Management: Gradual implementation, risk management, and ensuring strong execution guarantees are important. Coordination between policymakers and implementers is necessary for continuous, effective policy execution.

Monitoring and Performance Evaluation: Continuous performance evaluation using defined metrics, enhanced oversight, and regular feedback loops are essential for improving policy outcomes and maintaining standards.

Engagement with the Private Sector: Building a culture of participation, trust, and operational readiness within the private sector is crucial. Effective engagement strategies are necessary to leverage private sector capabilities.

Technological Infrastructure and Innovation: Modern, secure, and updated technological infrastructure supports efficient e-government services. The adoption of advanced systems and technologies is critical for service innovation and delivery.

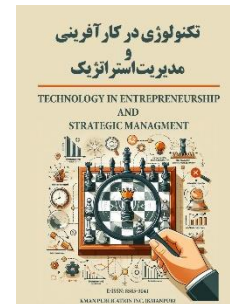
Regulatory and Institutional Frameworks: Simplifying regulations and enhancing the legal environment facilitate smoother privatization processes. Institutional reforms are necessary to align the banking sector with privatization goals.

Conclusion

The findings underscore the pivotal role of e-government in enhancing the effectiveness of privatization policies in Iran's banking sector. E-government tools provide significant benefits such as reduced costs, increased efficiency, and improved service delivery, which are crucial for the successful implementation of privatization. However, the success of these initiatives hinges on comprehensive strategic planning, robust execution management, and continuous performance evaluation.

The study highlights the need for a coordinated approach involving all stakeholders, including government bodies, private sector participants, and the public. Ensuring transparency, reducing bureaucratic hurdles, and fostering a conducive environment for private sector engagement are essential steps toward achieving the goals of Principle 44.

In conclusion, the integration of e-government in the privatization process holds promise for driving economic reforms and enhancing the efficiency of Iran's banking sector. By leveraging advanced technologies and fostering strong public-private partnerships, the government can ensure the successful implementation of privatization policies, ultimately contributing to national economic development.

نقش دولت الکترونیک در اجرای اثربخش خطمشی خصوصی سازی در صنعت بانکداری ایران

روح اله جمالی کاکرودی^۱، حسن گیوریان^{۱*}، محمدرضا ربیعی مندجین^۱، ماندان مومنی^۱

۱. گروه مدیریت دولتی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

*ایمیل نویسنده مسئول: hassangivarian2024@gmail.com

چکیده

اطلاعات مقاله

نوع مقاله

پژوهشی اصیل

نحوه استناد به این مقاله:

جمالی کاکرودی، روح اله، گیوریان، حسن، ربیعی مندجین، محمد رضا، و مومنی، ماندان. (۱۴۰۳). نقش دولت الکترونیک در اجرای اثربخش خطمشی خصوصی سازی در صنعت بانکداری ایران. *تکنولوژی در کارآفرینی و مدیریت استراتژیک*، ۳(۲)، ۹۶-۱۰۸.

خطمشی اصل ۴۴ (خصوصی سازی) سرآغاز یک اصلاحات اقتصادی در کشور است، در صورتی می تواند به هدف برسد که درست مدیریت شود، لذا برای درست مدیریت شدن این موضوع اصلی ترین و کلیدی ترین وظیفه برای دولت، قوه قضاییه و مقننه، اجرایی کردن این خطمشی است. در این مطالعه برای استفاده از دولت الکترونیک در اجرای اثربخش و مطلوب خصوصی سازی در صنعت بانکداری ایران الگوی مناسب ارایه می شود. پژوهش حاضر کیفی و از تحلیل مضمون جهت تحلیل استفاده شده است. جامعه آماری شامل ۱۸ نفر از خبرگان دانشگاهی و کارشناسان ارشد در زمینه خصوصی سازی است. برای شناسایی و توصیف ابعاد و مؤلفه ها و شاخص ها از رویکرد کیفی داده ها و ابزار مصاحبه نیمه ساختاریافته مکتوب استفاده شده است. نتایج نشان داد که با تکیه بر دولت الکترونیک در اجرای اثربخش خطمشی خصوصی سازی در صنعت بانکداری منجر به شناسایی عناصر مدل شده و باعث اجرای اثربخش خصوصی سازی و پیاده سازی مطلوب اصل ۴۴ در صنعت بانکداری کشور گردیده است.

کلیدواژگان: دولت الکترونیک، اجرای اثربخش خطمشی، خصوصی سازی در بانکداری، تحلیل

مضمون.

© ۱۴۰۳ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است. انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی (CC BY-NC 4.0) صورت گرفته است.

مقدمه

خطمشی‌ها را می‌توان با توجه به موضوع آن‌ها در دسته‌های دولتی، تجاری و شخصی طبقه‌بندی نمود. خطمشی در همه جا وجود دارند. خطمشی‌ها در مفهوم اصلی خود، به معنی سیاسی دولت‌ها و نهادهای تبیین کننده سیاست‌های کلان مانند مجلس و قوه قضاییه است. خطمشی، پیشنهادی سازمانی برای حل مشکلات اصلی با در نظر داشتن یک مفهوم است (Azimi et al., 2019; Airaesi Eman Jasim & Ojiako, 2021). خطمشی عمومی عبارت است از تصمیم‌ها و سیاست‌هایی که به وسیله مراجع مختلف بخش عمومی از قبیل مجلس، دولت و قوه قضاییه که نماینده حفظ منافع عمومی جامعه می‌باشند، اتخاذ می‌گردد (Freeman et al., 2011; Kazemi et al., 2024). خطمشی عمومی مجموعه‌ای از اقدامات است که دولت‌ها با هدف تغییر شرایط اقتصادی و اجتماعی خود اجرا می‌کنند (Ahadzadeh et al., 2021). خطمشی عمومی اصولی هستند که به وسیله مراجع ذیصلاح در کشور وضع شده‌اند و به عنوان یک الگو و راهنما، اقدامات لازم را در جامعه راهبری می‌کند. به عبارت دیگر خطمشی عمومی الگوی کلی فعالیت‌های دولت در یک زمینه خاصی است که دارای هدف و مقصود است. کارکرد اصلی خطمشی، بیان کنش اجتماعی است که دولت‌ها باید اتخاذ و پیگیری کنند خطمشی را می‌توان به صورت خصوصی و هم عمومی توسعه و اجرا کرد (Ahadzadeh et al., 2021; Samsor, 2021).

جهان پر از خطمشی‌های نوشته شده‌ای است که اجرا نشده‌اند، چرا که اجرا به توانایی و تمایل مدیران در پیگیری برای اجرای برنامه‌ها بستگی دارد. خطمشی که بازیگران تدوین می‌کنند ممکن است منطقی‌ترین و دقیق‌ترین مدرن‌ترین برنامه باشد، اما اگر مدیران نتوانند آن را صحیح اجرا کنند، پیامد حاصله از آن ممکن است ناقص و یا حتی شکست بخورد. در واقع اجرا، پل بین یک برنامه و ایده در جهت رسیدن به هدف و تأثیر هدف مورد نظر بر جامعه است. بنابراین سازگاری و ارتباط متقابل بین مراحل خطمشی گذاری ضروری است. اجرا و پیاده‌سازی خطمشی در کشورهای جهان سوم، جایی که گروه‌های ذی‌نفع به دنبال جلوگیری از قوانین دست‌پاگیر در اجرای خطمشی عمومی هستند، صدر درصد مشکل جدی‌تری است (Kazemi et al., 2024).

در زمینه خطمشی‌های اقتصادی می‌توان گفت نظام بانکی یکی از ابزارهای مهم برای اعمال سیاست‌های اقتصادی دولت است. بدیهی است اجرای صحیح برنامه‌های مهم و اساسی دولت‌ها عمدتاً متکی بر نهادهای پولی و مالی کشور است که برای رسیدن به این اهداف پولی باید منابع مالی را به خوبی به جریان بیاورد و نیاز کلیه واحدها را تأمین نماید. از طرف دیگر، پیچیدگی و تنوع خدمات مالی پیشرفت‌های تکنیکی و الکترونیکی در چند سال اخیر، صنعت مالی کشور را با رقابتی سخت روبرو ساخته است. بنابراین چاره‌ای جز افزایش کارآمدی نهادهای پولی و مالی کشور و نیز کاهش هزینه‌ها نیست (Parizi, 2013). اصل ۴۴ قانون اساسی در قالب سیاست‌های کلی این اصل، از پایدارترین خطمشی‌های اقتصادی کشور محسوب می‌شود اجرای دقیق سیاست‌های اصل ۴۴ (خصوصی‌سازی) در ایران می‌تواند تحول عظیمی در بنیان‌های اقتصادی و سیاسی و فرهنگی جامعه ایجاد نماید. سیاست خصوصی‌سازی سرآغاز یک اصلاحات اقتصادی در کشور است و در صورتی که به هدف می‌رسد که درست مدیریت شود، لذا برای درست مدیریت شدن این موضوع اصلی‌ترین و کلیدی‌ترین وظیفه دولت اجرایی کردن این سیاست است (Parizi, 2013). خصوصی‌سازی در شکل ظاهری عبارت است از فرآیندی که طی آن وظایف بخش دولتی در هر سطحی به بخش خصوصی انتقال داده شود، یعنی مردم بدون دخالت دولت ملزم به انجام وظایف و مسئولیت‌های مربوط به جامعه خود هستند. از سوی دیگر، صنعت بانکداری به دلیل تغییرات در نیازهای مصرف کننده، رفتار، دانش و نوآوری رقابتی در نتیجه جهانی شدن، عوامل تکنولوژی، در حال تغییر است. صنعت بانکداری به دلیل نفوذ همه جانبه اطلاعات، فناوری‌ای تی و تحول نفس گیر در فناوری مخابرات و الکترونیک و پردازش

داده‌ها دستخوش تحول اساسی است. پیشرفت‌های اخیر در فناوری اطلاعات منجر به توسعه سریع خدمات مالی جدید و نوآوری به نام دولت الکترونیک شده است (Zhao et al., 2017). دولت الکترونیک جنبه خاصی از دولت دیجیتال است که از فناوری اطلاعات و ارتباطات ای سی تی برای ارائه آنلاین خدمات دولتی استفاده می‌کند (Samsor, 2021).

دولت الکترونیک مجموعه‌ای از ارتباطات الکترونیکی است که بین دولت، سازمان‌ها و شهروندان رخ می‌دهد. دولت الکترونیک استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات برای ایجاد تغییر در ساختارها و فرآیندهای کاری سازمان‌های دولتی است (Zhao et al., 2017). اصطلاح "دولت الکترونیک" به پیاده‌سازی و استفاده از فناوری اطلاعات دیجیتال تعامل در زمینه‌های به اشتراک‌گذاری اطلاعات، ارتباطات و پردازش تراکنش‌ها برای تسهیل ارتباط دولت به شهروند اشاره دارد. خدمات دولت الکترونیک معمولاً با حذف هزینه‌های دولت، هزینه‌های جابجایی کاغذ، کاهش زمان تحویل پیام و به حداقل رساندن دوره‌های انتظار و جستجو هزینه‌های خصوصی سهامداران دولت الکترونیک را کاهش می‌دهد (Al-Hussein et al., 2023; Ashaye & Irani, 2019). بهره‌گیری از امکانات دولت الکترونیک می‌تواند موجب ارائه بهتر خدمات دولتی به شهروندان شود (Rahnavard et al., 2019). اجرای دولت الکترونیک مستلزم مشارکت ذینفعان در هر سطح از چرخه عمر توسعه است، از مرحله شروع تا مرحله نظارت و ارزیابی برای به حداقل رساندن خطرات مرتبط با فرآیند اجرا. بنابراین، سازمان‌ها از ایجاد یک فرآیند تصمیم‌گیری مؤثر که شفاف است و قادر به ایجاد خدمات دولت الکترونیکی یکپارچه برای پشتیبانی از اشتراک‌گذاری اطلاعات، همکاری بین سازمانی و قابلیت همکاری در چندین سیستم است، سود می‌برند (Ashaye & Irani, 2019). اساس یک اقتصاد هوشمند، ادغام خلاقانه بازارهای منطقه‌ای و بین‌المللی از طریق فناوری اطلاعات و ارتباطات که کسبوکار الکترونیکی را ارائه می‌دهد، است. هدف دولت الکترونیک تغییر تدریجی نحوه عملکرد دولت است، نه فقط کامپیوتری کردن دفاتر دولتی. دولت الکترونیکی به معنای استفاده از فناوری اطلاعات سازمان‌ها برای تغییر نحوه تعامل خود با شهروندان، شرکت‌ها و سایر شاخه‌های حکومت توسط دولت است. بنابراین، دولت الکترونیکی چیزی بیش از یک ابزار دیگر برای اجرای وظایف موجود است؛ این یک تغییر عظیم است که به طور اساسی نحوه ارائه خدمات عمومی را تغییر خواهد داد (Hodayipour et al., 2024). دلیل استفاده از ابزارهای بانکداری دولت الکترونیک، موجب کاهش هزینه‌های بانکی، کاهش تورم و کاهش انرژی و جبران بخشی از درآمدهای بانک‌ها شده است. استفاده از دولت الکترونیک در کشور باعث کاهش هزینه‌های دولت و بانکداری می‌شود و بر همین اساس کارمزد بانک‌ها نیز کاهش خواهد یافت و دولت می‌تواند راحت‌تر به هدف خود یعنی تک‌رقمی کردن نرخ سود بانکی دست یابد (Al-Hussein et al., 2023; Shojaan et al., 2019).

به نظر آدالسوسی (۲۰۲۳) رقابت‌پذیری کمتری در صنعت بانکداری مشاهده می‌شود. جالب توجه است که استفاده از خدمات بانکداری الکترونیک دولت الکترونیک به طور قابل توجهی سودآوری در جنوب صحرای آفریقا را افزایش می‌دهد. در حالی که سود بانکی را در شرق آفریقا تقویت می‌کند، سود بانکی را در غرب آفریقا کاهش می‌دهد با این حال، نتایج توسط عوامل تعیین‌کننده بانک‌ها نشان دهنده رقابت‌پذیری کمتر در بخش سودآوری بانکداری اسلامی است (Adalessossi, 2023). منصور (۱۳۹۹) نیز در پژوهشی عوامل و مؤلفه‌های تأثیرگذار بر توسعه کیفیت خدمات دولت الکترونیک در بخش‌های دولتی و خصوصی صنعت بانکداری را تجزیه و تحلیل می‌کند. نتایج به دست آمده از پژوهش حاضر نشان داد ابعاد و مؤلفه‌های شناسایی شده ۱- کارایی؛ ۲- دسترس‌پذیری سیستم؛ ۳- برآورده‌سازی؛ ۴- محرمانه بودن و ۵- پروفایل مشتری بر ارتقا و توسعه کیفیت خدمات الکترونیکی بانک‌های دولتی و خصوصی شهر بندرعباس تأثیرگذار است و این شاخص‌ها به عنوان عوامل اصلی موفقیت در حوزه کیفیت خدمات الکترونیکی در بانک‌های تحت مطالعه شناخته شده‌اند (Mansoori & Ghafurnia, 2020).

حال مساله این است آیا صنعت بانکداری توانسته است خطی مشی اصل ۴۴ را به خوبی پیاده سازی کند؟ موانع و مشکلات عدم اجرای آن کدام بوده است؟ اگر اجرا شده است آیا اجرای آن اثربخش و موثر بوده است؟ برای پاسخ به این سوالات به دنبال آرایه مدل اثربخش در اجرای خطی مشی اصل ۴۴ در حوزه بانکداری ایران هستیم. علیرغم پژوهش‌های صورت گرفته در زمینه اجرای خطمشی عمومی، تاکنون پژوهش مستقلی در ارتباط با اجرای خطمشی‌های مطلوب در زمینه اصل ۴۴ در صنعت بانکداری ایران صورت نگرفته است. سیستم بانکی کشور از جمله سازمان‌های زیرمجموعه وزارت امور اقتصادی و دارایی، عهده‌دار اجرای بسیاری از خطمشی‌های اقتصادی دولت است که انتظار می‌رود به بهترین شکل ممکن خطمشی‌های مربوطه را اجرا کند. این پژوهش به دنبال آن است که ضمن شناسایی مولفه‌ها و ابعاد دخیل در اجرای اثربخش خطمشی‌های عمومی اصل ۴۴ در صنعت بانکداری الگویی پی‌ریزی کند تا سیستم بانکی بتواند خطمشی‌هایی را که برعهده دارد به بهترین شکل ممکن اجرا کرده و به سرانجام رساند. به منظور اجرای بهتر برخی از خطمشی‌ها، تدوین کنندگان خطمشی مسئولیت اجرا را نیز باید بر عهده گیرد و به دیگر سخن، تدوین کننده و مجری هر دو یکی باشند. هرگاه تدوین کنندگان خطمشی، نظر مجریان خطمشی را در تدوین خطمشی مورد توجه قرار دهند، خطمشی اتخاذ شده با واقعیت محیطی و محدودیت فنی سازگارتر و اثربخش تر خواهد بود (Azimi et al., 2019; Kazemi et al., 2024). اجرای موثر خطمشی، متضمن اجرای یک خطمشی در جهتی است که اهداف کلی و جزئی خطمشی تحقق یافته کسب یا درک شود. یک خطمشی زمانی موفقیت آمیز و اثربخش تلقی می‌شود که به اهداف اولیه که توسط طرفداران آن تعیین شده است، نایل شده و هیچ انتقاد قابل توجهی به دنبال نداشته باشد و از حمایت همه جانبه برخوردار باشد. در اجرای اثربخش خطمشی برای صرفه جویی در هزینه کلان و جلوگیری از هدر رفت منابع باید تدوین کنندگان اقدامات مناسب برای تقویت عوامل موثر پیش برنده و پیشگیری از عوامل بازدارنده اجرای خطمشی فراهم آورند (Ahadzadeh et al., 2021).

در مجموع می‌توان گفت خطمشی اصل ۴۴ (خصوصی‌سازی) سرآغاز یک اصلاحات اقتصادی در کشور است، در صورتی می‌تواند به هدف برسد که درست مدیریت شود؛ لذا برای درست مدیریت شدن این موضوع اصلی‌ترین و کلیدی‌ترین وظیفه برای دولت، قوه قضاییه و مقننه، اجرایی کردن این خطمشی است. در این مطالعه برای استفاده از دولت الکترونیک در اجرای اثربخش و مطلوب خصوصی‌سازی در صنعت بانکداری ایران الگوی مناسب آرایه می‌شود. پژوهش حاضر کیفی و از تحلیل مضمون جهت تحلیل استفاده شده است.

روش پژوهش

پژوهش حاضر اکتشافی و از نوع کیفی است و برای انجام تحقیق و تجزیه و تحلیل داده‌ها از تحلیل مضمون استفاده شده است. تحلیل مضمون شیوه‌ای در روش پژوهش کیفی است که بر شناسایی، تحلیل و تفسیر الگوی معانی داده‌های کیفی تمرکز دارد. تحلیل مضمون روشی انعطاف پذیر، نسبتاً آسان و سریع برای شناسایی، تحلیل و بیان الگوهای موجود درون داده‌ها است. دلیل انتخاب تحلیل مضمون در پژوهش حاضر این بود که هدف پژوهش شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های اجرای اثربخش اصل ۴۴ در صنعت بانکداری ایران، بر اساس یافته‌های کیفی بوده است. بنابراین، در این پژوهش از روش تحلیل مضمون شش مرحله‌ای کلارک و براون (۲۰۰۶) استفاده شده است. مراحل انجام کار بدین شرح می‌باشد: ۱- آشنایی پژوهشگر با داده‌های جمع‌آوری شده؛ ۲- ایجاد گدهای اولیه؛ در مرحله کدگذاری باز، مفاهیم اصلی از مرور مصاحبه‌ها استخراج و کدگذاری گردید. ۳- جستجوی تم‌ها؛ در این مرحله، تم‌های بالقوه شناسایی گردید. به عبارت دیگر، در این مرحله، محقق تصمیم می‌گیرد که کدام کدها را در یک دسته یا تم قرار دهند تا ارتباط معنایی درستی با هم داشته باشند. همچنین کدهای ناقص، غیر مرتبط و تکراری حذف می‌شوند. ۴- بازبینی تم‌ها؛ پس از قرار دادن تم‌های مرتبط در یک تم فرعی بزرگ‌تر؛ ۵- تعریف و نامگذاری تم‌ها؛ در این مرحله در نهایت پس از رفت و برگشت در میان تم‌های فرعی، تم اصلی شناسایی گردید. ۶- گزارش نویسی؛ در نهایت، با توجه به ادبیات

موضوع و پرسش پژوهش، یک گزارش علمی - تحلیلی تولید می‌گردد. جامعه پژوهش، ۱۸ نفر از خبرگان دانشگاهی و کارشناسان ارشد در زمینه خصوصی سازی در سازمان خصوصی سازی انتخاب و مورد مصاحبه قرار گرفته‌اند. از ابزار مصاحبه نیمه ساختاریافته برای مصاحبه استفاده گردید.

یافته‌ها

پس از انجام مصاحبه، مفاهیم اصلی استخراج شد؛ سپس تم‌های مربوط به گزاره‌های هر مصاحبه استخراج و در جدول‌ها درج شد. این مرحله در دیگر مصاحبه‌ها نیز تکرار و گاه دو یا چند عنوان مشابه با تم بهتر جایگزین گردید. **جدول ۱** نشان دهنده نحوه کدگذاری چند مصاحبه است:

جدول ۱

کدگذاری مصاحبه‌ها

ردیف	مصاحبه شونده	متن مصاحبه	کد استخراجی
۱	نفر ۱۲	هر جایی که اصل خصوصی سازی به طور شفاف و صحیح انجام شد سازمان مورد نظر دارای افزایش بهره‌وری و افزایش کارایی شدند. البته باید توجه داشت این اصل در چه برهه اقتصادی و سیاسی در جامعه اعمال می‌شود. اگر شفاف سازی شود باعث پویایی و رقابت در صنعت بانکداری و رونق صنعت بانکداری می‌شود.	افزایش بهره‌وری پویایی و رقابت در صنعت بانکداری رونق صنعت بانکداری
۲	نفر ۱۰	پیش شرط اجرای درست خطمشی در جامعه مشارکت مردمی و میزان پذیرش جامعه است و این امر تا حد زیادی به سطح آگاهی و بلوغ سیاسی جامعه هدف بستگی دارد	مشارکت مردمی میزان پذیرش جامعه آگاهی و بلوغ سیاسی
۳	نفر ۹	اطلاع‌رسانی دقیق و نظارت مستمر و مشروط نمودن واگذاری‌ها به بهره‌وری در یک دوره حداقل ۵ ساله و بازدهی کافی واگذاری‌ها از عوامل موثر بر اثربخشی و کارایی خطمشی اصل ۴۴ در جامعه است	اطلاع‌رسانی دقیق نظارت مستمر مشروط نمودن واگذاری‌ها به بهره‌وری در یک دوره حداقل ۵ ساله بازدهی کافی واگذاری‌ها
۴	نفر ۳	اجرای دقیق اصل ۴۴، حمایت از بخش خصوصی، ارایه تسهیلات با بهره کم، حمایت از تولید و نظارت بر ارایه تسهیلات از ابعاد و مولفه‌های مدل اجرای اثربخش خطمشی اصل ۴۴ در صنعت بانکداری ایران می‌باشد.	اجرای دقیق اصل ۴۴ حمایت از بخش خصوصی ارایه تسهیلات با بهره کم حمایت از تولید نظارت بر ارایه تسهیلات

بعد از اینکه همه داده‌ها، کدگذاری اولیه و گردآوری شد، فهرستی از کدها احصاء و نسبت به شناخت مضامین اقدام شد. در این مرحله کدهای مختلف در قالب مضامین مرتب و همه داده‌های کدگذاری شده مرتبط با هر یک از مضامین، گردآوری شد. به عبارت بهتر، کدها تجزیه و تحلیل و سپس اقدام به ترکیب و تلفیق کدها در قالب مضمون سازمان دهنده شد. در نهایت، مضامین سازمان دهنده در قالب مضامین فراگیر جانمایی شد.

جدول ۲

دسته بندی کدها در قالب مضامین پایه (شاخص)، سازمان دهنده (مولفه) و مضامین فراگیر (بعد)

ردیف	شاخص	مولفه	بعد
۱	هدف گذاری وضع خط مشی های شفاف و باثبات وضع خطمشی کل نگر دقت نظر در تدوین خط مشی اهداف بلندمدت آمایش سرزمین و توسعه متوازن	برنامه ریزی و بسیج منابع	مدیریتی
۲	نحوه و فرآیند واگذاری برون سپاری عدم پیچیدگی و ابهام آن جامع بودن آن سادگی جلوگیری از فساد و رانت اقتصادی تعمیم نتایج و پیامد اجرای خصوصی سازی در دیگر سازمان ها به صنعت بانکداری استفاده از تجربه سایر کشورها	فرآیند واگذاری	
۳	پشتیبانی اجرا اجرای تدریجی تفکیک وظایف حاکمیتی و اجرا اجرای صحیح اصل ۴۴ در نظر گرفتن نکات موجود در ابلاغ اصل ۴۴ نقش پررنگ بانک ها در اجرای اصل ۴۴ مدیریت ریسک ضمانت اجرایی اصل ۴۴ توالی مراحل اجرای خطی مشی به صورت پی در پی و مستمر سازگاری بین تدوین کنندگان و مجریان خطی مشی	مدیریت و شبکه اجرا	
۴	نظارت و ارزیابی عملکرد تعریف شاخص های ارزیابی کنترل و نظارت بر عملکرد بیشتر بانک ها ارزیابی کردن مستمر خطی مشی اصل ۴۴ در جامعه افزایش کنترل دخل و خرج توجه به محیط زیست سازمان متولی در امر نظارت نظارت با هدف رسیدن به بهبودی ایجاد ساختار یکپارچه نظارت نظارت عمومی گسترده ارزیابی مستمر مدل ارزیابی هدف گرا نظارت مستمر و هماهنگ (سامانه نظارتی جامع و هماهنگ) توسعه و ارتقاء استانداردهای ملی انطباق نظام های ارزیابی کیفیت با استانداردهای بین المللی ایجاد یک نظام جامع ارزیابی حمایت از ارزیابی	نظارت و ارزیابی	

		توجه کردن به نتایج و پیامد ارزیابی	
		توجه کردن به بازخورد حاصل از ارزیابی و بکارگیری آن	
		استفاده از تکنولوژی در ارزیابی	
		توجه کردن به شاخص استاندارد ارزیابی	
مدیریت بخش خصوصی		ایجاد فضای موثر در جذب بخش خصوصی به انجام وظایف تصدی گری	۵
		ایجاد فرهنگ مشارکت در بخش خصوصی	
		ایجاد اعتماد به بخش خصوصی	
		ساماندهی عملیاتی در شعب بانک	
دولت الکترونیک	زیرساخت‌های فناورانه	زیرساخت مناسب در خصوص خدمات الکترونیکی	۶
		به روز شدن و ایجاد یک ساختار اطلاعاتی مدرن بانکی	
		همکاری تکنولوژی با صنعت بانکداری	
		بروز شدن فناوری	
		امنیت	
		خدمات مجازی	۷
		بهره گیری از سیستم‌ها و فناوری‌های روز دنیا	
		ایجاد و اجرای فناوری‌های نوین	
		تسهیل قوانین خصوصی سازی	۸
		اصلاح مواد قانونی	
		توجه به تاثیر کلی قوانین	
		کم کردن قوانین دست و پا گیر در بخش برون سپاری وظایف	
		اصلاحات نهادی- ساختاری اقتصاد کشور	۹
		اصلاح ساختاری بنگاه‌های دولتی پیش از واگذاری رکن اصلی خصوصی سازی	
		زیرساخت‌های لازم برای توسعه بانک‌های خصوصی	
		تغییر سیاست‌های صنعت بانکداری و تغییر این سیاست‌ها از نگاه داری به نقش حامی	
		حرکت به سمت بانکداری اسلامی	
		اصلاح و توسعه بازار مالی	
		تقلیل سهم دولت در اقتصاد و کاهش تکیه بانک‌ها بر دولت	
		استفاده دولت از رسانه‌های تبلیغاتی در راستای معرفی خصوصیات و ظرفیت‌های خصوصی سازی در پیشبرد	
		اهداف اقتصادی عموم جامعه	
		ایجاد زیرساخت‌های آموزشی در نظام آموزش عالی جهت ارتقای ذخیره دانش در زمینه خصوصی سازی	

بحث و نتیجه‌گیری

خط‌مشی‌های اصل ۴۴ قانون اساسی سرآغاز یک اصلاحات اقتصادی در کشور است و در صورتی می‌تواند به هدف برسد که درست مدیریت شود، لذا برای درست مدیریت شدن این موضوع اصلی‌ترین و کلیدی‌ترین وظیفه برای دولت، قوه قضائیه و مقننه، اجرایی کردن این خط‌مشی‌ها است. اساسی‌ترین و مهم‌ترین عامل در این انتقال، اعتماد به بخش خصوصی است تا بخش خصوصی توانمندی‌های لازم را کسب کند. اصل ۴۴ به دنبال یک تحولی بنیادین در ترتیبات نهادی اقتصاد ایران برای نیل به اهداف بلندمدت در افق چشم‌انداز کشور در سال ۱۴۰۴ هجری شمسی است و از آنجایی که ترکیب و نقش نهادهای دولتی و غیردولتی شاخص تعیین کننده هر نظام اقتصادی است، بی‌تردید این رویکرد سنگ بنای تحول در نظام اقتصادی ایران نیز به شمار می‌رود (Parizi, 2013). این پژوهش به دنبال آن بود که ضمن شناسایی مولفه‌ها و ابعاد دولت الکترونیک دخیل در اجرای اثربخش خط‌مشی خصوصی سازی در صنعت بانکداری ایران الگویی پی‌ریزی کند تا سیستم بانکی بتواند خط‌مشی‌هایی را که برعهده دارد به بهترین شکل ممکن اجرا کرده و به سرانجام رساند.

نتایج پژوهش نشان داد که دولت الکترونیک شامل دو مولفه زیرساخت‌های فناورانه و ارائه خدمات نوین است. زیرساخت‌های فناورانه دربرگیرنده زیرساخت مناسب در خصوص خدمات الکترونیکی، به روز شدن و ایجاد یک ساختار اطلاعاتی مدرن بانکی، همکاری تکنولوژی با صنعت بانکداری، بروزشدن و فناوری است. همچنین ارائه خدمات نوین دربرگیرنده خدمات مجازی، بهره‌گیری از سیستم‌ها و فناوری‌های روز دنیا می‌باشد. این یافته‌ها با نتایج پژوهش‌های پیشین همسو می‌باشد (Al-Hussein et al., 2023; Ashaye & Irani, 2019; Samsor, 2021; Zhao et al., 2017).

به دلیل توسعه سریع مسئولیت‌های دولت در اجرای خطمشی‌های مطالبه شده از سوی جامعه اقتصادی، بکارگیری فناوری‌های پیشرفته در قالب دولت الکترونیک بسیار مبرم و اثربخش خواهد بود. سیستم‌ها و ابزارهایی که در حال حاضر در ادارات دولتی برای ارائه خدمات و اطلاعات به شهروندان مورد استفاده قرار می‌گیرند قدیمی بوده و روند کار در دستگاه‌های دولتی کند است. آن‌ها در جلب رضایت شهروندان موفقیت چندانی ندارند. از سوی دیگر سرمایه‌گذاری‌های قابل توجهی در زمینه طراحی و به کارگیری سیستم‌های جدید در بخش دولتی صورت نمی‌گیرد، اما با توجه به اهدافی که برای دولت الکترونیکی مورد نظر است، کشورها فقط در صورتی در پیاده‌سازی مطلوب دولت الکترونیکی موفق می‌شوند که سیستم‌های داخلی بخش دولتی، داده‌ها و اطلاعات و ابزارهای مدیریتی با یکدیگر هماهنگی و سازگار باشند. از سوی دیگر در دولت الکترونیکی هدف بر این است که به جای اینکه زمان و منابع را به پیش پردازش و ورود اطلاعات و سازماندهی آن‌ها اختصاص دهیم بتوانیم قسمت عمده زمان و منابع موجود را به حل مشکلات، بررسی و ارائه راه‌حل‌های شاخص و خدمات‌دهی مستقیم به استفاده کنندگان خدمات دولتی اختصاص دهیم.

با توجه به نتایج تحقیق، در راستای تحقق دولت الکترونیک در اجرای اثربخش خطمشی خصوصی سازی در صنعت بانکداری ایران، قوانین و مقررات و همچنین زیرساخت‌های نهادی- ساختاری به عنوان عوامل زمینه‌ای اثرگذار است. از سوی دیگر، نظام مدیریتی اجرای خطمشی‌های خصوصی سازی می‌تواند این امر را تسهیل نماید. خطمشی‌های خصوصی سازی از طریق هدف‌گذاری، وضع خط مشی‌های شفاف و باثبات، وضع خطمشی کل‌نگر و آمایش سرزمین و توسعه متوازن به برنامه‌ریزی و بسیج منابع برای اجرای خطمشی‌ها کمک نماید. فرآیند واگذاری نیز یکی از اصول اساسی نظام مدیریتی اجرا است که در اجرای درست اصل ۴۴ اثرگذار است. نحوه و فرآیند واگذاری، برون سپاری، عدم پیچیدگی و ابهام آن، جامع بودن آن، سادگی، جلوگیری از فساد و رانت اقتصادی، تعمیم نتایج و پیامد اجرای خصوصی سازی در دیگر سازمان‌ها به صنعت بانکداری و استفاده از تجربه سایر کشورها در نحوه و فرآیند واگذاری مهم است. در این بین، مدیریت و شبکه اجرا (تفکیک وظایف حاکمیتی و اجرا، اجرای صحیح اصل ۴۴، مدیریت ریسک، ضمانت اجرایی اصل ۴۴ و توالی مراحل اجرای خطی مشی به صورت پی‌درپی و مستمر)، نظارت و ارزیابی و مدیریت بخش خصوصی نیز در تحقق اصل ۴۴ مثر خواهد بود. برای اینکه اجرای خطمشی اصل ۴۴ در صنعت بانکداری ایران اثربخش باشد باید یک سری از شاخص‌ها در مدل لحاظ شود. از جمله: وضع خطمشی کل‌نگر، در نظر گرفتن اهداف بلندمدت، آمایش سرزمین و توسعه متوازن، توجه به نحوه و فرآیند واگذاری، برون سپاری و استفاده از تجربه سایر کشورها می‌تواند در این زمینه کمک نماید. دولت به عنوان مجری قانون اساسی موظف است تا ضمن تدوین برنامه‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت زمینه‌های رشد و توسعه اقتصادی کشور را فراهم نموده و فضای مناسب کسب‌وکار برای اشتغال عموم مردم را مهیا سازد. این کار از طریق جاری سازی دولت الکترونیک و واگذاری و خصوصی سازی اصولی و شفاف میسر است. این کار باعث ایجاد منبع درآمدی جدید برای دولت شده و هزینه‌های تمام شده را کاهش و منجر به افزایش بهره‌وری می‌شود.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

موازن اخلاقی

در این پژوهش تمامی موازن اخلاقی رعایت گردیده است.

شفافیت داده‌ها

داده‌ها و مآخذ پژوهش حاضر در صورت درخواست از نویسنده مسئول و ضمن رعایت اصول کپی رایت ارسال خواهد شد.

حامی مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

References

- Adalessossi, K. (2023). Impact of E-Banking on the Islamic bank profitability in Sub-Saharan Africa: What are the financial determinants? *Finance Research Letters*, 57, 104188. <https://doi.org/10.1016/j.frl.2023.104188>
- Ahadzadeh, A., Sayadshirkosh, S., & Jamshidi Ivanaki, M. (2021). Effectiveness of Public Policy Implementation: A Case Study of the Ministry of Energy. *epprjournal*, 6(4), 167-205. <http://epprjournal.ir/article-1-887-en.html>
- Al-Hussein, M. A.-H. A., Alabdallat, W. I. M., Abu, M. A., Rumman, O. J., & Ali, B. (2023). Impact of e-government applications on reducing administrative burden in delivering public service. *Information Sciences Letters*, 12(3), 1663-1671. https://www.researchgate.net/profile/Basel-Ali-3/publication/368823255_Impact_of_E-Government_Applications_on_Reducing_Administrative_Burden_in_Delivering_Public_Service/links/63fb6a5bb1704f343f83cd5c/Impact-of-E-Government-Applications-on-Reducing-Administrative-Burden-in-Delivering-Public-Service.pdf
- AlRaeesi Eman Jasim, H., & Ojiako, U. (2021). Examination of Legal Perspective of Public Policy Implementation on Construction Projects Arbitration. *Journal of Legal Affairs and Dispute Resolution in Engineering and Construction*, 13(3), 03721002. [https://doi.org/10.1061/\(ASCE\)LA.1943-4170.0000474](https://doi.org/10.1061/(ASCE)LA.1943-4170.0000474)
- Ashaye, O. R., & Irani, Z. (2019). The role of stakeholders in the effective use of e-government resources in public services. *International Journal of Information Management*, 49, 253-270. <https://doi.org/10.1016/j.ijinfomgt.2019.05.016>
- Azimi, A., Monavvarian, A., pourezzat, A. A., & Raghfar, H. (2019). Failure in policy lesson drawing; A critical review of the experience of privatization in Iran. *Journal of Improvement Management*, 13(3), 81-106. https://www.behboodmodiriat.ir/article_102161.html
https://www.behboodmodiriat.ir/article_102161_3d686abbe4bcf65c14479dfd000afe2b.pdf
- Freeman, R., Griggs, S., & Boaz, A. (2011). The practice of policy making. *Evidence & Policy*, 7(2), 127-136. <https://doi.org/10.1332/174426411X579180>
- Hodayipour, S. R., Mosakhani, M., & Modiri, M. (2024). Designing a Comprehensive Interpretive-Structural Model for Bridging the Digital Gap of Education in the Quid Crisis Epidemic 19. *Sociology of Education*, 10(1), 327-342. <https://doi.org/10.22034/ijes.2023.556041.1331>
- Kazemi, S. H., Ahmadi, E., & Mortazavi, M. (2024). Obstacles and Opportunities for Effective Implementation: A Case Study of COVID-19 Crisis Policy in Kurdistan Province. *dpmk*, 13(4), 528-545. <https://doi.org/10.32598/DMKP.13.4.774.1>

- Mansoori, H., & ghafurnia, m. (2020). Antecedents and Consequences of Implementing Electronic Customer Relationship Management in Small and Medium Enterprises. *New Marketing Research Journal*, 10(1), 105-128. <https://doi.org/10.22108/nmrj.2020.120345.1959>
- Parizi, M. (2013). Banking System Functions and Implementation of Principal 44 of the Constitution Policies in 9th and 10th Governments. *qjefp*, 1(2), 241-272. <http://qjefp.ir/article-1-38-en.html>
- Rahnavard, F., Seihoon, A., Mortazavi, M., & Taherpour Kalantari, H. (2019). Designing an e-governance Framework for Export Development Policy Formulation. *Public Administration Perspective*, 10(3), 102-129. <https://doi.org/10.48308/jpap.2019.96559>
- Samsor, A. M. (2021). Challenges and Prospects of e-Government implementation in Afghanistan. *International Trade, Politics and Development*, 5(1), 51-70. <https://doi.org/10.1108/ITPD-01-2020-0001>
- Shojaan, A., Taghavifard, M. T., Elyasi, M., & Mohammadi, M. (2019). A Model of the Technology Innovation System in the Area of Iranian Electronic Governance. *Journal of Improvement Management*, 13(1), 121-152. https://www.behboodmodiriat.ir/article_90765_213214e66d137ae3877642d83a9d858e.pdf
- Zhao, H., Ahn, M. J., & Manoharan, A. P. (2017). *E-government, corruption reduction and culture: a study based on panel data of 57 countries* Proceedings of the 18th Annual International Conference on Digital Government Research, Staten Island, NY, USA.